

king, is bezig te verkruijmen en uiteindelijk ineen te storten. Dat betekent dat het laatste bolwerk van blanke heerschappij, van intern kolonialisme daarmee ten einde gaat. En als ik zeg dat dat een bron van vreugde is, dan is dat niet omdat ik in enig opzicht wil hebben dat de blanke bevolking van Zuid-Afrika schade zal lijden, maar omdat ik met mijn hart begeer dat deze situatie waarin de blanke zichzelf geplaatst heeft - een toestand van bevoorrechtiging, van machtsverheersing - dat die beëindigd wordt. Niet alleen terwille van de meerderheid van de bevolking van Zuid-Afrika, want als dat niet gebeurt, dan is het onvermijdelijk dat de blanke bevolking in Zuid-Afrika zichzelf uiteindelijk, ten dode toe, gaat verontmenselijken. In de tweede plaats omdat er een nieuwe geest van zelfverzekerdheid is, van zelfvertrouwen, van verwachting die leeft in de harten van miljoenen mensen. Niet om te zeggen, wij willen heersen, niet om te zeggen, wij als zwarten willen de blanken in Zuid-Afrika niet hebben, niet om te zeggen, wij willen ons wreken. Nog nergens in de afgelopen jaren, ook in het tijdperk van mijn banning toen ik alleen met één persoon tegelijkertijd kon spreken, en waar ik moeite gedaan heb om met vooraanstaande en leidinggevende mensen en ook eenvoudigen uit de zwarte gemeenschap te spreken, nergens heb ik gehoord: Wij willen in Zuid-Afrika de blanken kwijt. Wat zij wel gezegd hebben: Wij willen de apartheid kwijt, en zolang de blanken apartheid handhaven dan zijn wij niet tegen de blanken maar we zijn tegen het systeem dat de blanken in Zuid-Afrika handhaven. Want vele zwarten hebben in deze tijd ontdekt dat ook mede-zwarten collaborateurs geworden zijn, actieve medewerkers van instandhouding van dit onrechtvaardige systeem, waarin zwart zich opstelt tegenover zwart. Ik zal nooit vergeten hoe één van mijn zwarte vrienden die in de gevangenis zat, toen hij daaruit kwam een sterk ondersteuner was van het zwarte bewustzijn (Black Consciousness), die voor hem de boodschap inhield: bevrijding in Zuid-Afrika is alleen van zwarten door zwarten voor zwarten. En hij zei tegen mij: Je weet Beyers, toen ik daar stond en uiteindelijk aangeklaagd werd, bleek het dat de aanklacht kwam van een medezwarte en niet van een blanke; toen wist ik: nu is er een hele nieuwe situatie, nou moet ik mij niet wéér afvragen, waar liggen de krachten van de bevrijding? Liggen die tussen zwart en wit of liggen die tussen recht en onrecht? Er is een nieuwe geest van vertrouwen met het oog op bevrijding. Er is in de derde plaats een nieuw gevoel van onzekerheid gekomen bij de blanke gemeenschap omdat het oude gevoel van zekerheid, van vertrouwen, van vals vertrouwen, gebouwd is op economische, politieke en militaire macht. Geleidelijk begint het duidelijk te worden dat dit niet zo kan doorgaan. En ik zeg dat niet omdat het voor mij in enig opzicht een vreugde is om daarover te spreken, behalve in zoverre dat ik bid en hoop dat dit gevoel van onzekerheid bij de blanken niet leidt tot een situatie van geweldige reactie tegenover de zwarten. Ik ben mij zeer bewust van de gevaren die er zijn. Daar is het gevaar van zwarte verdeeldheid, ernstige verdeeldheid, zoals die ook naar voren komt in de botsingen tussen bijvoorbeeld ondersteuners van UDF, het Verenigd Democratisch Front aan de ene kant, en AZAPO aan de andere kant, en de pogingen van iemand zoals Bisschop Tutu